

5.7.4.5 Supertornadoudbruddet i USA d. 3.-4. april 1974

Talrige tornadoudbrud på 48 timer opskræmte befolkningen i hele Midtvesten i USA. Mindst seks supertornadoer spredte død og ødelæggelse.

Tornadoer i USA. Mange tornadoer skabte død og ødelæggelse i Midtvesten, USA, i april 1974.

Polfoto

USA's vejrhistorie indeholder særdeles mange beretninger om dødelige og ødelæggende tornadoer. Indimellem er udbruddene så omfattende, at de bliver husket som usædvanligt voldsomme. Det skete for eksempel palmesøndag den 11. april 1965, hvor 47 tornadoer blev dannet, og 270 mennesker mistede livet.

Ni år senere, i 1974, opstod et udbrud, som ikke siden er overgået. Her dannedes i alt 148 tornadoer, og 335 mennesker blev dræbt.

Det store og voldsomme udbrud kom i forlængelse af et meget voldsomt tornadoår. I 1973 var der observeret omkring 1.100 tornadoer – et tal, som ikke er overgået. Den voldsomme aktivitet fortsatte i 1974, og netop i foråret er risikoen for tornadoer

meget stor på grund af kontrasten mellem kulden mod nord og den fugtige, varme luft fra Den Mexicanske Golf.

Den 1. april 1974 var varm og fugtig i staterne Alabama og Mississippi. Her opstod den dag 20 tornadoer, som medførte store ødelæggelser og tre dødsfald. De mange varsler, som var blevet udstedt den 1. april, gjorde folk meget opmærksomme, og det reddede givetvis mange mennesker to dage senere, da det store udbrud kom.

Tirsdag den 2. april om morgenen var meteorologerne klar over, at et uvejr var ved at udvikle sig. Øst for Rocky Mountains lå et lavtryk, der pumpede varm og fugtig luft op over de østlige stater. I det følgende døgn fulgte meteorologerne udviklingen, og de blev mere sikre på, at tornadoer kunne udvikles den 3. april, men de anede ikke, at omfanget ville blive så stort, og ej heller, hvor det ville blive værst. Op ad formiddagen den 3. april byggede tordenbygerne op og ikke kun i Mississippidalen, men også længere mod øst og nordøst. Resultatet blev, at der i løbet af den 3. og 4. april blev udsendt 28 advarsler om voldsomt vejr, og oven i dem kom 150 direkte tornadoadvarsler. Advarslerne dækkede nærmest hele området øst for Mississippi fra Den Mexicanske Golf til Canadas grænse. Den voldsomste aktivitet forekom den 3. april mellem kl. 14 og 22, og de mange tornadoer berørte 13 stater.

Ofte kan man følge tordenbygerne og tornadoerne som en gruppe eller et relativt lille område, men i dette tilfælde ramte tornadoerne på samme tid i både Georgia, Tennessee og Illinois, og kort tid senere også i flere andre stater. Det var højst usædvanligt, at så mange stater blev ramt inden for så kort tid. Endnu mere usædvanligt var det, at tornadoerne levede længere end normalt. De trak spor, som i gennemsnit var 30 km lange, og 6 af de i alt 148 tornadoer nåede den højeste intensitet, F5 på Fujitaskalaen. Til sammenligning nåede kun en tornado den styrke i 1973, ingen i 1972 og to i 1971.

F-skala	Intensitet	Vindhastighed	Typer af skader
F0	Mindre tornado	18-32 m/s	Skader på skorstene, større grene knækker af træer, og enkelte træer vælter.
F1	Moderat tornado	33-50 m/s	Mobile homes vælter, tagdele flyver af, og biler i fart presses væk fra kørebanen.
F2	Signifikant tornado	51-70 m/s	Betydelige skader. Tage flyver af, og mobile homes ødelægges. Store træer rykkes op med roden. Mindre genstande flyver gennem luften.
F3	Voldsom tornado	71-92 m/s	Store skader på bygninger. Tog afspores, og mange træer i skove rykkes op med rode.
F4	Ødelæggende tornado	93-116 m/s	Stærke bygninger væltes omkuld, og svagere bygninger flyttes rundt. Biler kastes rundt, og større genstande flyver som missiler gennem luften.

F-skala	Intensitet	Vindhastighed	Typer af skader
F5	Usædvanlig voldsom tornado	117-142 m/s	Stærke bygninger løftes af fundamentet og flyttes. Store genstande som biler flyver gennem luften. Bark rives af træerne, og stål- og betonkonstruktioner beskadiges,

Kilde: Naturgeografiportalen (Systime) <https://naturgeografiportalen.systime.dk/?id=696>